2

മധ്യകാല ഇന്ത്യ : സാംസ്കാരിക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

തമിഴ് വരികൾ

കോനേറി വാഴും കുറുകായ് പിറപ്പേനേ
തിരുവേങ്കടച്ചുനൈയിൽ മീനായ് പിറക്കും
വേങ്കടത്ത് ചെമ്പകമായ് നിർക്കും
വേങ്കടമലൈമേൽ തമ്പഹമായ്
കോയിലിൻ വാസലിൽ പടിയായ് കിടന്തും

കുലശേഖര ആഴ്വാർ
'പെരുമാൾ തിരുമൊഴി'

വിവർത്തനം

തിരുവേങ്കടമലയിൽ ഒരു പ്രാവായ്
അവിടുത്തെ കുളത്തിൽ ഒരു മീനായ്
ഒരു ചെമ്പകമായ് മലയിലെ തൂണായ്
ക്ഷേത്രത്തിലെ ഒരു പടിയായ്
എങ്കിലും ജനിച്ചാൽ മതി.

ഒൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ കേരളത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന കുലശേഖര ആഴ്വാർ എന്ന ഭക്തകവി രചിച്ച 'പെരുമാൾ തിരുമൊഴി' എന്ന കൃതിയിലെ ഒരു ഭാഗമാണ് മുകളിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നത്.

ഈ വരികളിലൂടെ നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന ആശയം എന്താണ്?

ദൈവത്തിന് സമ്പൂർണമായി ജീവിതം സ്വയം സമർപ്പിക്കുന്നതിനെയാണ് ഭക്തി എന്നു പറയുന്നത്. ഭക്തിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉയർന്നുവന്ന ആശയങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം എന്നറിയപ്പെടുന്നത്.

മധ്യകാലഘട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽ നിലനിന്നിരുന്ന യാഥാസ്ഥിതിക കാഴ്ചപ്പാടും ജാതി വ്യവസ്ഥയും ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ വിവേചനം സൃഷ്ടിച്ചിരുന്നു. സാമൂഹ്യവിവേചനം നേരിട്ടിരുന്ന

ജനവിഭാഗങ്ങൾ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിലേക്ക് ആകൃഷ്ടരായി. ക്രമേണ, വ്യത്യസ്ത കാലങ്ങളിൽ ഇന്ത്യയിൽ വിവിധ ദർശനങ്ങളുടെയും അനുഷ്ഠാനങ്ങളുടെയും സമന്വയവുമുണ്ടായി. ഇപ്രകാരം മധ്യകാലഘട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യയൊട്ടാകെ വ്യാപിച്ച രണ്ട് പ്രധാന സാംസ്കാരിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളായ ഭക്തി-സൂഫി പ്രസ്ഥാനങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് നാം ഈ അധ്യായത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.

ദക്ഷിണേന്ത്യൻ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം

ഇഷ്ടദൈവത്തോടുള്ള അചഞ്ചലമായ ഭക്തിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഗീതങ്ങളും കീർത്തനങ്ങളും രചിച്ചിരുന്ന ഭക്തകവികൾ ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. ആഴ്വാർമാർ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന വിഷ്ണുഭക്തരും നായനാർമാർ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ശിവഭക്തരുമാണ് ഈ ഭക്തകവികൾ. സി.ഇ 7 മുതൽ 12-ാം നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കിടയിൽ നിലനിന്നിരുന്ന ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ നോക്കൂ...

തമിഴ്നാട്ടിലാണ് ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം ഒരു ജനകീയ പ്രസ്ഥാനമായി രൂപം കൊണ്ടത്. ആഴ്‌വാർമാരും നായനാർമാരും പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ ഭക്തിഗാനങ്ങൾ ആലപിച്ച് ദേശസഞ്ചാരം നടത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ട് ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ഭക്തി പ്രചരിച്ചു. അനാചാരങ്ങളും അസമത്വങ്ങളും ശക്തമായിരുന്ന അക്കാലത്ത് ഭക്തകവികളുടെ രചനകൾ സാധാരണക്കാരെ ഏറെ സ്വാധീനിച്ചു. സമൂഹത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന അർത്ഥശൂന്യമായ ആചാരങ്ങൾ ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ജാതിഭേദമന്യേ, സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളും ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിലേക്ക് ആകൃഷ്ടരായി. ആഴ്‌വാർമാരുടെയും നായനാർമാരുടെയും രചനകൾ ഹൈന്ദവ മതത്തെ കൂടുതൽ ജനകീയമാക്കി.

ചിത്രം 2.1
CE 1700ൽ തമിഴ്നാട്ടിലെ ഒരു ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്നും കണ്ടെടുത്ത തേവാരം എന്ന കൃതിയുടെ കയ്യെഴുത്ത്

ആഴ്‌വാർമാരുടെ രചനകൾ 'നാലായിരദിവ്യപ്രബന്ധം' എന്നും നായനാർമാരുടെ രചനകൾ 'തിരുമുറൈകൾ' എന്നും അറിയപ്പെട്ടു. ഇക്കാലത്ത് ധാരാളം ക്ഷേത്രങ്ങളും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു.

ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ പ്രധാന കവികൾ

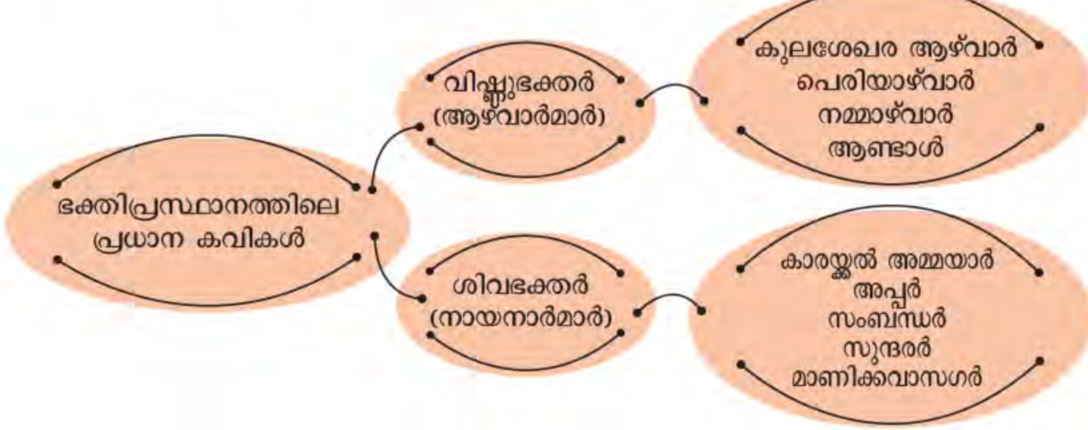

ദക്ഷിണേന്ത്യൻ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം അന്നത്തെ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥയിൽ എന്തെല്ലാം മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി? കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കൂ.

ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം ക്രമേണ ഇന്ത്യയുടെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലേക്ക് വ്യാപിക്കാൻ തുടങ്ങി. വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രചാരകരെ നമുക്ക് പരിചയപ്പെടാം.

ബസവണ്ണ : കന്നടദേശത്തെ മനുഷ്യസ്നേഹി

ബസവണ്ണ രൂപീകരിച്ച 'അനുഭവ മണ്ഡപം' എന്ന ചർച്ചാവേദിയിൽ നടന്ന ഒരു ചർച്ചയുടെ ചിത്രീകരണമാണ് ചുവടെ ചേർത്തിട്ടുള്ളത്. ചിത്രം ശ്രദ്ധിക്കൂ.

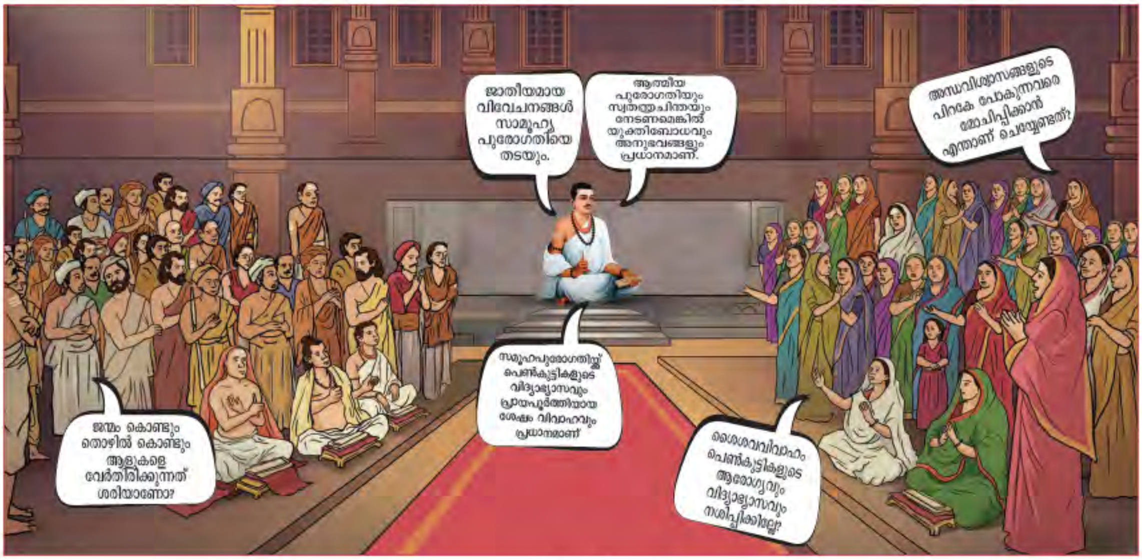

ചിത്രം 2.2
ബസവണ്ണ അനുഭവമണ്ഡപത്തിൽ ജനങ്ങളുമായി ചർച്ചനടത്തുന്നു.
(ചിത്രകാരന്റെ ഭാവനയിൽ)

അനുഭവമണ്ഡപം

പന്ത്രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ബസവണ്ണ സ്ഥാപിച്ച ആത്മീയ ചർച്ചാവേദിയാണ് അനുഭവമണ്ഡപം. അല്ലമ പ്രഭു, അക്ക മഹാദേവി എന്നിവർ അനുഭവമണ്ഡപത്തിലെ ചർച്ചകൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകിയിരുന്നു. ജാതി, ലിംഗവിവേചനം എന്നിവ പരിഗണിക്കാതെ എല്ലാവർക്കും ചർച്ചകളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ചിരുന്നു. ആത്മീയ ചർച്ചകൾക്കും അറിവ് പുതുക്കലിനുമായിട്ടാണ് ജനങ്ങൾ അനുഭവമണ്ഡപത്തിൽ എത്തിയിരുന്നത്. ചർച്ചയിൽ ഉയർന്നുവന്ന ആശയങ്ങളെ 'വചനങ്ങൾ' എന്ന പേരിൽ ജനങ്ങളിലേക്ക് പകർന്ന് നൽകി.

ഇതിൽ നിന്നും അക്കാലത്തെ സാമൂഹികാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് എന്തെല്ലാം മനസ്സിലായെന്ന് എഴുതൂ.

- ജാതീയമായ വിവേചനങ്ങൾ നിലനിന്നിരുന്നു.
-
-

പന്ത്രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ കന്നട ദേശത്ത് ജീവിച്ചിരുന്ന തത്വചിന്തകനും സാമൂഹ്യ പരിഷ്കർത്താവും കവിയുമായിരുന്നു ബസവണ്ണ. സമൂഹത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന, സാമൂഹികവും മതപരവുമായ വിവേചനങ്ങളെ ജനങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കാൻ അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. അവയെ തുടച്ചുനീക്കുവാനും പ്രയത്നിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യം, സമത്വം, സാമൂഹ്യനീതി എന്നിവയിലധിഷ്ഠിതമായ കാഴ്ചപ്പാടാണ് ബസവണ്ണ മുന്നോട്ടുവച്ചത്. അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ച വീരശൈവ പ്രസ്ഥാനത്തിലൂടെയാണ് ഈ ആശയങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിച്ചത്.

വീരശൈവപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചുവടെ നൽകിയിരിക്കുന്നവയാണ്.

- ബ്രാഹ്മണമേധാവിത്വത്തേയും വേദങ്ങളുടെ പ്രാമാണികതയേയും ചോദ്യം ചെയ്തു.
- ജാതിവിവേചനത്തിനും, സ്ത്രീവിവേചനത്തിനുമെതിരെ ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിച്ചു.
- ഏകദൈവവിശ്വാസം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.
- തൊഴിലിന്റെയും അധ്വാനത്തിന്റെയും മഹത്വം ജനങ്ങളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി.
- ശൈശവവിവാഹത്തെ എതിർക്കുകയും പ്രായപൂർത്തി വിവാഹം, വിധവാപുനർവിവാഹം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ചിത്രം 2.3
കർണാടകയിലെ ബസവ കല്യാണിൽ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന ബസവണ്ണയുടെ പ്രതിമ

മനുഷ്യസ്നേഹവും സമത്വവും ഉയർത്തിക്കാട്ടിയ ബസവണ്ണയുടെ സന്ദേശങ്ങൾ

- ചിന്തയും പ്രവൃത്തിയും നന്നായാൽ രാഷ്ട്രം ഉയർച്ച നേടും.
- ഏതു ജാതിയിൽ പെട്ടവരായാലും മനുഷ്യർക്കെല്ലാം അവകാശങ്ങൾ തുല്യമാണ്.
- ഈശ്വരാരാധനയ്ക്ക് ഇടനിലക്കാർ ആവശ്യമില്ല.
- പുനർജന്മമില്ല, ഈ ജന്മം ധന്യമാക്കി ജീവിക്കൂ.

വീരശൈവപ്രസ്ഥാനം ജാതിവ്യവസ്ഥയേയും അസമത്വങ്ങളേയും ചോദ്യം ചെയ്തിരുന്നു. ഈ പ്രസ്താവന വിലയിരുത്തുക.

കബീർ : മാനവമൈത്രിയുടെ പ്രചാരകൻ

ഈ വരികൾ വായിക്കൂ.

> അള്ളാ, രാമൻ, കരിം, കേശവ, ഹരി, ഹസ്രത്ത് എന്നിങ്ങനെ
> ദൈവത്തിനു വിളിപ്പേരുകളുണ്ടനവധി.
> പൊന്നുരുക്കിപ്പണിതതാം വളകൾ, മോതിരങ്ങളും പൊന്ന് താനല്ലയോ?
> വൈജാത്യങ്ങൾ, നാം നിർമ്മിക്കും പദങ്ങളിൽ മാത്രം.

നിങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയ ആശയങ്ങൾ പറയൂ.

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ വടക്കേ ഇന്ത്യയിൽ (ഇന്നത്തെ ഉത്തർപ്രദേശ്) ജീവിച്ചിരുന്ന ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രചാരകനായിരുന്ന കബീർ എഴുതിയ വരികളാണിവ.

'ദോഹ'കൾ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഇത്തരം കീർത്തനങ്ങളിലൂടെയാണ് കബീർ തന്റെ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിച്ചത്. സാധാരണക്കാർക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഭാഷയിൽ കീർത്തനങ്ങൾ രചിച്ചിരുന്നതിനാൽ കബീറിന്റെ ദോഹകൾ ജനങ്ങളെ ഏറെ ആകർഷിച്ചിരുന്നു.

ചിത്രം 2.4
കബീർ നെയ്ത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.
(ജയ്പൂർ മ്യൂസിയത്തിലെ ശേഖരത്തിൽ നിന്നും)

ഹിന്ദു-മുസ്ലിം സാഹോദര്യത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ആളായിരുന്നു കബീർ. ഒരേ മണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ രണ്ടു പാത്രങ്ങളാണ് ഹിന്ദുവും മുസൽമാനും എന്നദ്ദേഹം ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. ജാതിവ്യവസ്ഥ, തൊട്ടുകൂടായ്മ, പൂജകൾ, മരണാനന്തര ചടങ്ങുകൾ, വിഗ്രഹാരാധന തുടങ്ങിയവ അർഥശൂന്യമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. ജാതി, മതം, വർണം, കുടുംബമഹിമ, സമ്പത്ത് തുടങ്ങിയവ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള എല്ലാത്തരം വിവേചനങ്ങളേയും കബീർ വിമർശിച്ചു. ഭക്തി-സൂഫി ആശയങ്ങൾ കബീറിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ഏറെ സ്വാധീനിച്ചിരുന്നു. മതപാരമ്പര്യങ്ങളെ അദ്ദേഹം പൂർണ്ണമായി നിരാകരിച്ചിരുന്നു. മതങ്ങളുടെ ബാഹ്യാരാധനാക്രമങ്ങളേയും അദ്ദേഹം അവഗണിച്ചു. അരൂപിയായ ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്ന കബീർ, ഭക്തിയെ മോക്ഷമാർഗ്ഗമായി പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

തന്റെ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം ശിഷ്യരോടൊപ്പം നാടുകൾ തോറും സഞ്ചരിച്ചു. അപ്പോഴുണ്ടായ ചില അനുഭവങ്ങൾ കൂടി വായിക്കൂ.

ഒരിക്കൽ, ദുഃഖിതനായിരിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രാമമുഖ്യനോട് കബീർ കാരണമന്വേഷിച്ചു.

അയാൾ പറഞ്ഞു: "കർമഫലം, അല്ലാതെന്തു പറയാൻ? വസൂരി കാരണം ആളുകൾ മരിച്ചുവീഴുന്നു. പരിഹാരമായി മന്ത്രവാദം നടത്തണം".

ചിത്രം 2.5
കബീറും ശിഷ്യന്മാരും ഗ്രാമമുഖ്യനോടൊപ്പം

കബീർ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു. "രോഗശാന്തിക്ക് മന്ത്രവാദമോ? മന്ത്രവാദം കൊണ്ട് ഇതൊന്നും നേടാൻ കഴിയില്ല. ചികിത്സ കൊണ്ടേ രോഗം ഭേദമാകൂ".

മറ്റൊരിക്കൽ കബീറിനും കൂട്ടർക്കും ആളുകൾ ഉപഹാരങ്ങൾ നൽകാൻ തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾ നെയ്ത്തുകാരും, ലോഹപ്പണിക്കാരും, മരം കടയുന്നവരും, കൃഷിക്കാരും, ചെരുപ്പുകുത്തുന്നവരും ഒക്കെയാണ്. തൊഴിൽ ചെയ്താണ് ഞങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നത്. ഉപഹാരങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ട."

കബീറിന്റെ ദോഹയും, കഥാസന്ദർഭങ്ങളും വായിച്ചല്ലോ. നിങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയ കാര്യങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കൂ.

- ആളുകൾ ദൈവത്തെ പല പേരുകളിൽ വിളിക്കുന്നു.
- കബീർ ജനങ്ങളെ അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾക്കെതിരെ ചിന്തിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു.
-
-

ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ സമത്വചിന്തയും മതസൗഹാർദ്ദവും വളർത്താൻ കബീറിന്റെ ആശയങ്ങൾ എത്രത്തോളം സഹായിച്ചു? ചർച്ച സംഘടിപ്പിക്കൂ.

ഗുരു നാനാക്ക് : സ്നേഹവും സാഹോദര്യവും

ഗുരു നാനാക്കും ഭായി മർദാനയും ഒരിക്കൽ സജ്ജൻ തഗ്ഗിന്റെ സത്രത്തിൽ വിശ്രമിക്കാനെത്തി. അവിടെ വരുന്നവരെ കൊള്ളയടിക്കുന്ന സ്വഭാവം അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇത് മനസ്സിലാക്കിയ ഗുരു നാനാക്ക് രാത്രി വിശ്രമിക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. പകരം അവർ, ഗുരു നാനാക്ക് തന്നെ രചിച്ച പ്രാർഥനാഗാനങ്ങളായ 'ഷാബാദ്' ആലപിക്കാൻ തുടങ്ങി. മറ്റുള്ളവരുടെ സമ്പത്ത് കൊള്ളയടിക്കുന്നത് അന്യായമാണ് എന്നർഥം വരുന്ന വരികളായിരുന്നു ചൊല്ലിയത്. പാട്ടിന്റെ വരികൾ കേട്ടപ്പോൾ സജ്ജൻ തഗ്ഗിന് തന്റെ തെറ്റ് മനസ്സിലായി. അയാൾ ഗുരുവിനോട് ക്ഷമ ചോദിച്ചു. മോഷ്ടിച്ച പണമെല്ലാം ദരിദ്രർക്ക് നൽകാനും സത്യസന്ധനായി ജീവിക്കാനും ഗുരു നാനാക്ക് ഉപദേശിച്ചു. പിന്നീട്, സജ്ജൻ സത്രത്തിൽ എത്തുന്നവരെ സഹായിച്ച് ജീവിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ചിത്രം 2.6
ഗുരു നാനാക്കും ഭായി മർദാനയും

ഈ കഥയിലൂടെ എന്തെല്ലാം ആശയങ്ങളാണ് നിങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ചത്?

-
-
-

പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പഞ്ചാബിലെ ഷേഖ്പുരയിലെ തൽവണ്ടി (ഇപ്പോൾ പാകിസ്ഥാനിൽ) ഗ്രാമത്തിലാണ് ഗുരു നാനാക്ക് ജനിച്ചത്. വിവിധ മതങ്ങളുടെ ആശയങ്ങളെ സമന്വയിപ്പിക്കാൻ ഗുരു നാനാക്ക് ശ്രമിച്ചു. തന്റെ ചിന്തകൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി അദ്ദേഹം ഇന്ത്യയ്ക്കകത്തും പുറത്തും സഞ്ചരിച്ചു.

ചിത്രം 2.7
അമൃതസറിലെ ബാബഅടൽ ഗുരുദ്വാരയിലെ ഗുരു നാനാക്കിന്റെ ചുമർ ചിത്രം

മതങ്ങളുടെ നിരർത്ഥകമായ അനുഷ്ഠാനങ്ങളെ ഗുരു നാനാക്ക് എതിർത്തിരുന്നു. ഏകദൈവം എന്ന സന്ദേശം ജനങ്ങളിലേക്കെത്തിക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചു. തുല്യത, സാഹോദര്യം, സ്നേഹം, നന്മ, മതസഹിഷ്ണുത എന്നീ ആശയങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. ജാതിവിവേചനം, വിഗ്രഹാരാധന, തീർഥാടനം തുടങ്ങിയവയെ നിരാകരിച്ചു. സാമ്പത്തിക അസമത്വത്തെ ചോദ്യം ചെയ്തു, ലഹരി വർജനത്തിന് ജനങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങൾക്കും ഒരുമിച്ച് ഭക്ഷണം കഴിക്കാനാകുന്ന 'ലംഗാർ' അഥവാ പൊതു അടുക്കളയുടെ പ്രാധാന്യം വ്യക്തമാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങൾ പിൽക്കാലത്ത് സിഖ് മതത്തിന്റെ രൂപീകരണത്തിന് വഴിതെളിച്ചു.

മതസഹിഷ്ണുത, സാർവത്രിക സാഹോദര്യം എന്നീ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് ഗുരു നാനാക്ക് സ്വീകരിച്ച മാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്ന് കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.

കബീറിന്റെയും ഗുരുനാനാക്കിന്റെയും സാമൂഹ്യവും മതപരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മധ്യകാല ഇന്ത്യയിൽ ഒരു സാംസ്കാരികസമന്വയത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചു.

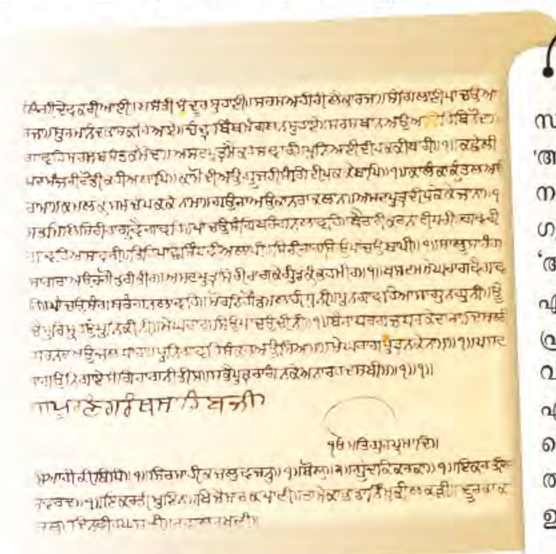

ഗുരു ഗ്രന്ഥസാഹിബ് കയ്യെഴുത്ത് പ്രതി, 1704 സിഇ.

സിഖ്മതത്തിന്റെ വിശുദ്ധ ഗ്രന്ഥമാണ് 'ആദിഗ്രന്ഥ' (ഗുരുഗ്രന്ഥ സാഹിബ്). ഗുരു നാനാക്കിൽ തുടങ്ങുന്ന സിഖ് ഗുരുക്കന്മാരുടെ രചനകളാണ് 'ആദിഗ്രന്ഥ'ത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം. ഏകദൈവവിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം, ജാതി-ലിംഗ-വംശ വിവേചനങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള ചിന്തകൾ എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ജൈനമതം, ബുദ്ധമതം, ഇസ്ലാംമതം തുടങ്ങിയവയുടെ ആശയങ്ങൾ 'ആദിഗ്രന്ഥ'ത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ സ്ത്രീസാന്നിധ്യം

മധ്യകാലഘട്ടത്തിലെ സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് പൊതുവെ അംഗീകാരവും പരിഗണനയും കുറവായിരുന്നു. ആരാധനാസ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും സാഹചര്യങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമായിരുന്നില്ല. ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടു കൂടി ഇഷ്ടദൈവത്തെ ആരാധിക്കുന്നതിനായി കീർത്തനങ്ങളും ഗാനങ്ങളും രചിക്കുന്നതിനും ആലപിക്കുന്നതിനും ധാരാളം സ്ത്രീകൾ തയ്യാറായി.

ചിത്രം 2.8
മീരാബായ് - ഹിമാചൽപ്രദേശിലെ കാൻഗ്ര പെയിന്റിംഗ്

രാജസ്ഥാനിലെ ചിത്തോറിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന രജപുത്ര രാജകുമാരിയായിരുന്നു മീരാബായ്. അവർ ജീവിതസൗകര്യങ്ങൾ എല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് കൃഷ്ണഭക്തിയിൽ മുഴുകി. മീരാബായ് രചിച്ച കൃഷ്ണഭജനുകൾ ഏറെ പ്രസിദ്ധമാണ്.

തമിഴ്നാട്ടിലെ പ്രശസ്തരായിരുന്ന ഭക്തകവയിത്രിമാരായിരുന്നു കാരയ്ക്കൽ അമ്മയാർ, ആണ്ടാൾ എന്നിവർ. തങ്ങളുടെ ഇഷ്ടദൈവത്തോടുള്ള അകമഴിഞ്ഞ ഭക്തി സൂചിപ്പിക്കുന്ന കീർത്തനങ്ങളാണ് ഇവർ രചിച്ചിരുന്നത്.

വീരശൈവ പ്രസ്ഥാനത്തിലെ പ്രമുഖയായിരുന്നു അക്ക മഹാദേവി. സ്ത്രീകൾ നേരിട്ടിരുന്ന സാമൂഹികവും ആത്മീയവുമായ അടിച്ചമർത്തലുകൾക്കെതിരെ നടന്ന ചർച്ചകൾക്ക് അവർ നേതൃത്വം നൽകിയിരുന്നു.

മഹാരാഷ്ട്രയിലെ ഭഹിനാബായ്, സൊയ്റാബായ്, കാശ്മീരിലെ ലാൽദേദ് തുടങ്ങിയവരും ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് സംഭാവന നൽകിയവരാണ്.

ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വളർച്ചയിൽ മീരാബായ്, അക്കമഹാദേവി തുടങ്ങിയവരുടെ പങ്ക് എത്രത്തോളം സഹായകമായെന്ന് ചർച്ച ചെയ്യുക.

ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ

സംഗീതത്തിലൂടെയും ഭക്തിയിലൂടെയും ഇഷ്ടദൈവത്തിന് സ്വയം സമർപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് ഭക്തി പ്രസ്ഥാനം രൂപം കൊണ്ടത്. എന്നാൽ പിൽക്കാലത്ത് ഇന്ത്യയുടെ സാമൂഹ്യവും മതപരവുമായ മേഖലകളിൽ പുരോഗമനപരമായ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കാൻ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന് സാധിച്ചു.

ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിലെ ഭൂരിപക്ഷം ഭക്തകവികളും 'താഴ്ന്നജാതിക്കാർ' എന്നുപറഞ്ഞ് മാറ്റിനിർത്തപ്പെട്ടവരിൽ നിന്നുള്ളവരായിരുന്നു. ഇവർ ജാതിവ്യവസ്ഥയേയും ബ്രാഹ്മണർക്ക്

ലഭിച്ചിരുന്ന പ്രത്യേക സ്ഥാനമാനങ്ങളേയും ചോദ്യം ചെയ്തു. തൽഫലമായി സാമൂഹിക സമത്വം എന്ന ആശയം രൂപപ്പെടാൻ തുടങ്ങി. അനുഭവമണ്ഡപത്തിലെ ചർച്ചകളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് പങ്കെടുക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ചിരുന്നു. അവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം ലഭിക്കുകയും സ്ത്രീപുരുഷ സമത്വം എന്ന ആശയത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അധ്വാനത്തിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതും ഭക്തിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്.

സൂഫിപ്രസ്ഥാനം

ഡൽഹി സുൽത്താൻ ആയ ജലാലുദ്ദീൻ ഖിൽജി, അമീർ ഖുസ്റുവിനോട് ഷേയ്ഖ് നിസാമുദ്ദീൻ ഔലിയയെ കാണാൻ ആഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു. പക്ഷേ, സന്ദർശന വിവരം ഔലിയ അറിയാൻ പാടില്ല. അറിഞ്ഞാൽ സമ്മതിക്കില്ലെന്ന് സുൽത്താനറിയാം. എന്നാൽ ഖുസ്റു ഇക്കാര്യം ഔലിയയോട് പറഞ്ഞു. ഭരണാധികാരികളെ കാണാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാത്ത ഔലിയ സന്ദർശന ദിവസം ദൂരേയ്ക്ക് യാത്രപോയി. ഖാൻഗാഹിലെത്തിയ രാജാവ് ഷേയ്ഖിനെ കാണാനാകാതെ ഖുസ്റുവിനോട് ദേഷ്യപ്പെട്ടു. "നിങ്ങൾ സുൽത്താനെ ചതിക്കുകയായിരുന്നുവല്ലേ?" ഖുസ്റു മറുപടി പറഞ്ഞു "രാജാവിനെ ചതിച്ചാൽ എന്റെ ഈ ലോകത്തെ ജീവിതം മാത്രമേ അവസാനിക്കൂ. പക്ഷേ എന്റെ ഗുരുവിനെ ചതിച്ചാൽ അനശ്വരമായ മരണാനന്തര ജീവിതം തന്നെയാകും എനിക്ക് നഷ്ടപ്പെടുക."

മരണത്തെ ഭയപ്പെടാത്ത ഖുസ്റു തന്റെ സൂഫി ഗുരുവായ നിസാമുദ്ദീൻ ഔലിയയുടെ അപ്രീതിയെ ഭയപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നല്ലേ ഈ സംഭവകഥ നമ്മോട് പറയുന്നത്? മറ്റെന്തൊക്കെ കാര്യങ്ങൾ ഈ കഥയിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലായി?

-
-

ഭക്തിയെ ദൈവത്തോടടുക്കുവാനുള്ള മാർഗമായി സ്വീകരിച്ചവരായിരുന്നു സൂഫികൾ. അതിനുള്ള ഒരു വഴി ഭക്തിഗാനാലാപനമാണെന്ന് സൂഫി വര്യൻമാർ കരുതി. സാധാരണക്കാർക്കിടയിൽ സഞ്ചരിച്ച് അവർ സൂഫിതത്വങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിച്ചു. ഏകദൈവവിശ്വാസം, സാഹോദര്യം, മനുഷ്യസ്നേഹം, ദൈവത്തോടുള്ള സമർപ്പണം എന്നീ ആശയങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകി.

സൂഫിസം

സൂഫിസം എന്ന പദം ഉണ്ടായത് കമ്പിളി എന്ന അർത്ഥം വരുന്ന സുഫ് (suf) എന്ന വാക്കിൽ നിന്നോ, ശുദ്ധി എന്ന അർത്ഥം വരുന്ന സഫി (safi) എന്ന വാക്കിൽ നിന്നോ ആണെന്ന് പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

Sufis of Sindh: Motilal Jotwani. p.1

മധ്യേഷ്യൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ രൂപംകൊണ്ട ഇസ്ലാമിക ഭക്തിപ്രസ്ഥാനമാണ് സൂഫിസം. ഇവിടങ്ങളിലെ ഭരണാധികാരികൾ സമ്പത്ത്, അധികാരം, ആഡംബരജീവിതം തുടങ്ങിയ ലൗകികകാര്യങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇത്തരം പ്രവണതകൾക്കെതിരെയാണ് സൂഫി പ്രസ്ഥാനം ഉയർന്നുവന്നത്. പന്ത്രണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടോടെ ഇന്ത്യയിലേയ്ക്ക് സൂഫിപ്രസ്ഥാനം എത്തിച്ചേർന്നു. സിൽസിലകൾ എന്നറിയപ്പെടുന്ന പന്ത്രണ്ട് സൂഫി വിഭാഗങ്ങളിൽ ചിസ്തി, സുഹ്റവർദി എന്നീ സിൽസിലകളായിരുന്നു ഇന്ത്യയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത്.

ചിത്രം 2.9
നിസ്സാമുദ്ദീൻ ഔലിയയുടെ ദർഗയ്ക്കു മുന്നിലെ ഖവ്വാലി

ആത്മീയജീവിതത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകി ആഡംബര ജീവിതത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞു നിന്നവരാണ് സൂഫി ഗുരുക്കന്മാർ. സൂഫിഗുരുവിനെ പീർ (ഷെയ്ഖ്) എന്നും അനുയായികളെ മുരീദ് എന്നും വിളിച്ചിരുന്നു.

സൂഫികളുടെ താമസസ്ഥലങ്ങളായിരുന്ന ഖാൻഗാഹുകൾ അക്കാലത്തെ സാമൂഹിക കേന്ദ്രങ്ങളായിരുന്നു. സൂഫികേന്ദ്രങ്ങളിൽ സമ എന്ന പ്രത്യേക ഗാനാലാപനശൈലിയിൽ ആലപിച്ചിരുന്ന ഭക്തിഗാനങ്ങളാണ് ഖവ്വാലികൾ (Qaawwali). സൽത്തനത്ത്, മുഗൾ കാലഘട്ടങ്ങളിൽ വിവിധ മതവിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിൽ ഐക്യമുണ്ടാക്കാൻ സൂഫികൾക്ക് സാധിച്ചിരുന്നു.

ഇന്ത്യയിലെ പ്രധാന സൂഫിവര്യന്മാരും അവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രദേശങ്ങളുമാണ് ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നത്.

സൂഫിവര്യന്മാർ	പ്രദേശങ്ങൾ
ഷേയ്ഖ് ശിഹാബുദ്ദീൻ സുഹ്റവർദി	സിൽഹറ്റ്
ഷേയ്ഖ് നിസാമുദ്ദീൻ ഔലിയ	ഡൽഹി
ഖ്വാജാ മൊയ്നുദ്ദീൻ ചിസ്തി	അജ്മീർ

സൂഫിപ്രസ്ഥാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു ഫ്ലിപ്പ്ബുക്ക് നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ഫ്ലിപ് പേജ് മാതൃകയിൽ തയ്യാറാക്കൂ.

ഭക്തിയെ ദൈവത്തോട് അടുക്കുവാനുള്ള മാർഗമായി സ്വീകരിച്ച വരായിരുന്നു സൂഫികൾ.

ദൈവത്തോട് അടുക്കുവാനുള്ള ഒരു മാർഗം ഭക്തിഗാനാ ലാപനമാണെന്ന് സൂഫി വര്യൻമാർ കരുതി

പ്രാദേശിക ഭാഷകളുടെ വളർച്ച

സാധാരണക്കാർക്ക് മനസ്സിലാകുന്നതിനുവേണ്ടി ഭക്തി-സൂഫി പ്രചാരകർ പ്രാദേശിക ഭാഷകളിലാണ് ആശയപ്രചാരണം നടത്തിയത്. ഇത് പ്രാദേശിക ഭാഷകളുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് കാരണമായി. തമിഴ്, പഞ്ചാബി, ബംഗാളി, മറാത്തി, തെലുങ്ക്, കന്നഡ, മലയാളം തുടങ്ങിയ ഭാഷകളിൽ ധാരാളം ഭക്തികാവ്യങ്ങൾ രചിക്കപ്പെട്ടു. കൂടാതെ, പ്രാദേശികഭാഷകളിൽ ധാരാളം സാഹിത്യകൃതികളുമുണ്ടായി. പേർഷ്യനും ഹിന്ദിയും ചേർന്നുണ്ടായ ഉറുദു ഇന്ത്യയുടെ സാംസ്കാരികസമന്വയത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഇക്കാലത്തെ ഉറുദു ഭാഷയിലെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയനായ എഴുത്തുകാരനായിരുന്നു അമീർ ഖുസ്റു. കബീറിന്റെ ദോഹകൾ ഹിന്ദി ഭാഷയെ സമ്പന്നമാക്കി. 'മഹാഭാരതം', 'രാമായണം' എന്നിവയും മറ്റു കൃതികളും വിവിധ ഭാഷകളിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. ഇത് ഭാഷയ്ക്കും സാഹിത്യത്തിനും ഉണർവേകി.

പ്രാദേശിക ഭാഷകളിലുണ്ടായ പ്രധാന സാഹിത്യ കൃതികളും രചയിതാക്കളും

പ്രാദേശികഭാഷ	കൃതി	രചയിതാവ്
തമിഴ്	നാലായിര ദിവ്യപ്രബന്ധം തിരുമുറൈകൾ	ആഴ്‌വാർമാർ നായനാർമാർ
കന്നട	വചനങ്ങൾ	ബസവണ്ണ, അക്ക മഹാദേവി, അല്ലമപ്രഭു
തെലുങ്ക്	മഹാഭാരത വിവർത്തനം	നന്നയ്യ, തിക്കണ്ണ, യരപ്രഗദ
ബംഗാളി	ഗീതഗോവിന്ദം	ജയദേവൻ
ഹിന്ദി	പത്മാവത്	മാലിക് മുഹമ്മദ് ജയ്സി
മലയാളം	ജ്ഞാനപ്പാന അധ്യാത്മരാമായണം കിളിപ്പാട്ട് മുഹ്‌യുദ്ദീൻ മാല	പൂന്താനം തുഞ്ചത്ത് രാമാനുജൻ എഴുത്തച്ഛൻ ഖാസിമുഹമ്മദ്

പ്രാദേശികഭാഷകളുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം സഹായകമായതെങ്ങനെ? കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.

ഭക്തി-സൂഫി ആശയങ്ങളുടെ സ്വാധീനം

ഭക്തി സൂഫി പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനഫലമായി സമൂഹത്തിൽ എന്തെല്ലാം മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കാണും ? തന്നിരിക്കുന്ന ചിത്രീകരണം ശ്രദ്ധിക്കൂ.

കൂടുതൽ ആശയങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർക്കൂ.

മധ്യകാലഘട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിൽ പൊതുവേ കടുത്ത ഉച്ചനീചത്വങ്ങളും സാമൂഹികാസമത്വങ്ങളും നിലനിന്നിരുന്നു. അക്കാലത്തെ രാഷ്ട്രീയ, സാമൂഹികാവസ്ഥകളെക്കുറിച്ച് മുൻ അധ്യായത്തിൽ ചർച്ചചെയ്തല്ലോ. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ മനുഷ്യരെ ഒരുമിപ്പിച്ച് സംഘർഷങ്ങൾ കുറച്ച് സമാധാനാന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ ഭക്തി-സൂഫിപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ വലിയ പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. വ്യത്യസ്ത മതങ്ങളിലെ ആശയങ്ങൾ സാധാരണക്കാരിലേക്കെത്തിക്കാൻ ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് കഴിഞ്ഞു. വിവിധ ജാതി, മതവിഭാഗങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് സഹവർത്തിത്വത്തോടെ കഴിയാൻ ഭക്തി-സൂഫി ആശയങ്ങളുടെ സ്വാധീനം സഹായകമായി. ആധുനിക ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന്റെ മുഖമുദ്രകളായ സാമുദായിക സൗഹാർദ്ദം, നാനാത്വത്തിൽ ഏകത്വം, സാഹോദര്യം, തുല്യത, ബഹുസ്വരത തുടങ്ങിയവ ഭക്തി-സൂഫി ആശയങ്ങളുടെ പ്രേരണയിൽ നിന്ന് രൂപം കൊണ്ടവയാണ്.

തുടർപ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ആധുനിക ഇന്ത്യയിലെ വൈവിധ്യങ്ങളെ ഐക്യപ്പെടുത്തുന്ന സമന്വയസംസ്കാരം ഉടലെടുക്കുന്നതിന് ഭക്തി-സൂഫി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ എങ്ങനെ സഹായിച്ചു എന്ന് ഒരു ചർച്ച സംഘടിപ്പിക്കുക.
- 'ബസവണ്ണയുടെ ആശയങ്ങളും സന്ദേശങ്ങളും' - സ്കിറ്റ് തയാറാക്കി അവതരിപ്പിച്ച് സ്ക്രിപ്റ്റ് സ്കൂൾ വിക്കിയിൽ ചേർക്കുക.

• താഴെ നൽകിയിട്ടുള്ള ഭൂപടത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ഭക്തി - സൂഫി പ്രചാരകരുടെ ചിത്രങ്ങളും ആശയങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു പതിപ്പ്/ ഡിജിറ്റൽ ആൽബം തയ്യാറാക്കൂ.

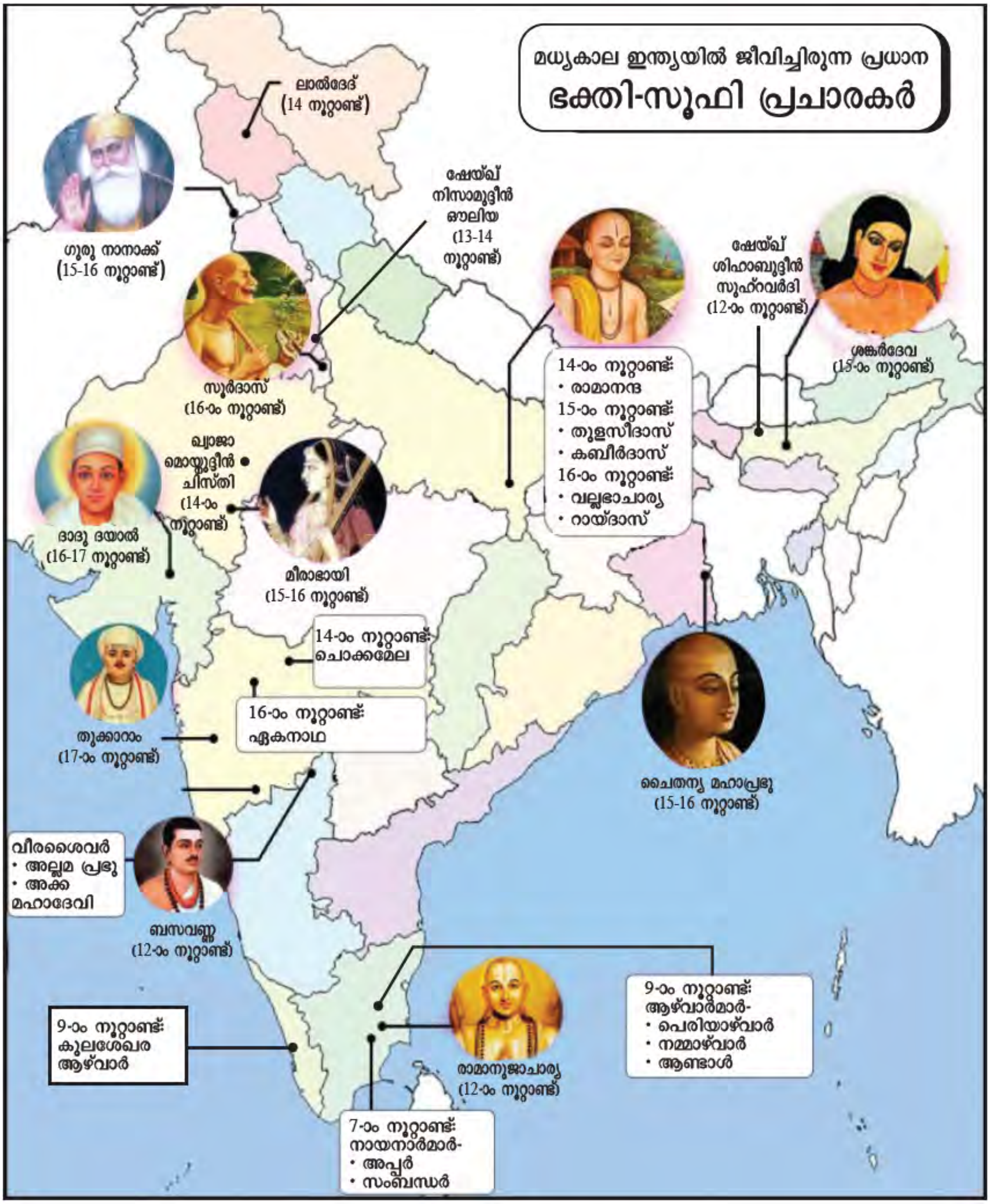

ചിത്രം - 2.10
മധ്യകാല ഇന്ത്യയിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന പ്രധാന ഭക്തി-സൂഫി പ്രചാരകർ